

بسمه تعالی

موضوع پمفلت:

نکات آموزشی در مورد مسمومیت با مونوکسید کربن

پمفلت آموزشی برای بیماران و همکاران

گردآوری مطالب:

ح- عبدالعلی زاده

(سوپروایزر آموزشی و سوپروایزر آموزش سلامت)

منبع:

درسنامه پرستاری داخلی - جراحی برونر سودارث

عفونی-اورژانس-بحران (ویراست ۱۳) سال ۲۰۱۴

ترجمه: دکتر رقیه اسمعیلی

بیمارستان امام حسین(ع) شهرستان هریس

بهمن ماه ۱۴۰۰

شماره پمفلت: ۲۵

مونوکسیدکربن (CO) چیست:

گازی است که بر اثر سوختن ناقص کربن به وجود می آید. این گاز بسیار سمی بوده اما رنگ و بوی خاصی ندارد. به همین دلیل این گاز، قاتل نامرئی نامیده می شود.

علل مسمومیت با مونوکسیدکربن :

- حوادث خانگی
- حوادث صنعتی
- تلاش جهت خودکشی

مونوکسید کربن بیش از هر ماده سمی دیگری (به غیر از الکل) سبب مرگ افراد می گردد.

مونوکسیدکربن با اتصال به هموگلوبین در حال گردش و در نتیجه کاهش ظرفیت حمل اکسیژن توسط خون، اثر خود را ایجاد می نماید.

جذب مونوکسیدکربن توسط هموگلوبین ۲۰۰ برابر بیش از جذب اکسیژن است. هموگلوبین متصل به مونوکسیدکربن، کربوکسی هموگلوبین نامیده می شود که دیگر توانایی حمل اکسیژن را ندارد.

تظاهرات بالینی مسمومیت با مونوکسیدکربن:

به علت آنکه CNS (سیستم عصبی مرکزی) به اکسیژن، نیاز حیاتی دارد، بنابراین در مسمومیت با مونوکسیدکربن بیشتر نشانه ها مربوط به CNS می باشد بیمار ظاهری شبیه به افراد مست دارد(به علت هایپوکسی مغزی).

علائم مسمومیت با مونوکسیدکربن:

- سردرد
- ضعف عضلانی
- تپش قلب
- سرگیجه
- گیجی که می تواند به سرعت به سوی کما پیش برود

رنگ پوست امکان دارد از صورتی تا قرمز تیره یا سیانوتیک و زرد متغیر باشد که نشانه مطمئنی جهت تشخیص این نوع مسمومیت نمی باشد.

پالس اکسی متری می تواند نشان دهنده اشباع بالای هموگلوبین باشد که فریبنده است، زیرا در این مسمومیت ها، هموگلوبین، در عوض اکسیژن با مونوکسیدکربن، اشباع می گردد.

اداره بیمار:

مسمومیت با مونوکسید کربن به درمان سریع نیاز دارد.

مقاصد درمانی عبارتند از :

- تسریع دفع مونو اکسید کربن
- رفع هایپوکسی مغز و میوکارد

اقدامات در محل حادثه (استنشاق گاز CO) :

- ❖ فوراً بیمار را به هوای آزاد انتقال دهید، همه درها و پنجره ها را بگشایید.
- ❖ لباس های تنگ و چسبان را خارج سازید.
- ❖ در صورت لزوم، به احیای قلبی ریوی بپردازید و اکسیژن ۱۰۰٪ به مصدوم برسانید.
- ❖ از ایجاد لرز جلوگیری کنید، بیمار را در پتو بپیچید.
- ❖ تا حد امکان، بیمار را گرم نگهدارید.
- ❖ از الکل به هر شکلی استفاده نکنید و اجازه ندهید بیمار سیگار بکشد.

باید به محض ورود به اورژانس و پیش از درمان با اکسیژن، در صورت امکان، سطح کربوکسی هموگلوبین را آنالیز نمود.

از اکسیژن ۱۰۰٪ استفاده کنید تا هایپوکسی از بین رفته و دفع مونوکسیدکربن، سرعت بیشتری یابد.

تا هنگامی که سطح کربوکسی هموگلوبین، پایین تر از ۵٪ آید، می بایست مصرف اکسیژن همچنان ادامه یابد و بیمار با دقت تحت کنترل قرار گیرد.

علائمی که بعد از احیای بیمار، کماکان می توانند وجود داشته باشند:

- فلج اسپاسمی
- روان پریشی
- عدم تعادل حرکتی (آتاکسی)
- اختلالات بینایی
- وخامت وضعیت ذهنی و رفتاری

اگر مسمومیت با CO، غیر عمدی باشد، باید با وزارت بهداشت تماس گرفت تا به بررسی و تحقیق درباره ساختمان یا منزل مسکونی محل اقامت بیمار، بپردازد.

در صورتی که مسمومیت به قصد خودکشی بوده، مشاوره با روانپزشک ضرورت می یابد.